Školský rok 2019/2020 • Jún • Číslo 6 • Ročník 6 • Obchodná Akadémia Rožňava

K€Š

EKONOMICKÝ MAGAZÍN

SPOTREBITEĽ NA INTERNETE A OCHRANA AUTORSKÝCH PRÁV

Falzifikáty na internete

Nomofóbia

Deň bezpečného internetu

Autorské právo na internete

ÚVODNÍK

"Najväčšia chyba na Internet Exploreri je tá, že ide spustiť."
Murphyho zákon

My ľudia, zohrávame veľkú úlohu v technologickej sfére. Sme hlavne spotrebiteľmi, ktorí nakupujú výrobky alebo používajú služby pre osobnú potrebu. V minulosti si ľudia nevedeli predstaviť nakupovať cez internet, v pohodlí domova si objednať produkt, ktorý je následne dodaný priamo do domova. Pritom, toto je jednoduchý princíp moderného nakupovania, ktorý prináša výhody a žiaľ, aj hrozby. Okrem nákupov máme veľmi rýchly a takmer neobmedzený prístup k informáciám, vedomostiam i k priateľom. Počet ľudí pripojených na internet narastá, no často nemyslíme na poriadne zabezpečenie. Tak ako dokážeme my získať informácie o všetkom a každom, nesmieme zabúdať, že je to aj naopak. Naše zverejnené informácie, fotky, často nevinné hlášky či lajky na internete môžu byť zneužité a škodiace. Neustálym rozpínaním webových sietí, stránok, užívateľov narastajú aj nebezpečenstvá ako vírusy, phishing, spamy, hoaxy a porušenie autorských práv. Preto sa my, spotrebitelia, musíme chrániť pred hrozbami internetu, ktorým čelíme každý deň. Snáď prvým krokom ochrany je uvedomovanie si diverzity nebezpečenstva.

Juraj

„THE ONLINES"

JE BYŤ STÁLE ON-LINE PROSPEŠNÉ, ALEBO TO VIAC ŠKODÍ?

Veľmi úsmevnou a mládeži primeranou formou sa tento problém snažili priblížiť herci Divadelného centra v Martine aj žiakom našej školy. V inscenácii „The onlines", na ktorom sa zúčastnila celá škola, sme dostali obraz akoby nastaveného zrkadla, ktoré odráža problém súčasnej mládeže byť stále napojený na sociálne siete, sledovať dianie okolo seba v niekedy až trápnych detailoch a doslova loviť tzv. lajky, inak by sa nám asi zrútil svet. Vo virtuálnom svete nie je všetko tak, ako to vyzerá na prvý pohľad, nie je to len všetko o smajlíkoch, lajkoch a prikrášlenej realite. Hľadať šťastie v tomto priestore je ako hľadať zmysel života v kope špinavých ponožiek. Počet lajkov je dnes pre mnohých akoby otázkou prestíže. Mať veľa priateľov na sociálnej sieti je symbolom úspešnosti. Ako je to v skutočnom živote? Veľmi často narážame na problém, že takzvaný úspešní, spoločensky obľúbení a sledovaní jedinci majú v realite problém porozprávať sa a viesť zmysluplnú konverzáciu alebo dokonca majú problém jednoducho osloviť zaujímavého človeka a zoznámiť sa s ním touto cestou.

Andrea

OBSAH:

- Úvodník 2
- The Onlines 2
- Získaj svoj DQ certifikát digitálnej inteligencie 3
- Nomofóbia 4
- Autorské právo na internete 6
- Rýchly kvíz počítačovej inteligencie 7
- Deň bezpečného internetu 8
- Falzifikáty na internete 10

VYDAVATEĽSKÉ ÚDAJE:

Šéfredaktor: **Juraj Bobka**

Redaktori: **Andrea Brenkusová • Zuzana Moravanská**

Vydala: **Obchodná akadémia Rožňava, Akademika Hronca 8, Rožňava**

Dátum vydania: **jún 2020**

Periodicita: **raz ročne**

Grafická úprava: **Ing. Juraj Valko Krišťák**

Koordinátor redakčnej rady: **Ing. Helena Fraňová**

Získaj svoj DQ certifikát digitálnej inteligencie

Keďže chceme byť Digitálnou školou, zapojili sme sa do súťaže projektu ČSOB s názvom **Digitálna inteligencia**. Účelom projektu je edukovať ľudí o bezpečnosti financií v digitálnom prostredí (*www.digitalnainteligencia.sk*). Od 15. októbra 2019 boli na spomínanej stránke zverejnené bezplatné študijné materiály pre študentov a aj skúšobný test, v ktorom každý, kto mal aspoň 75% úspešnosť, bol zaradený do súťaže o našlapaný smartfón **Samsung Galaxy A50 Dual SIM!** Navyše bola možnosť získať **ESET Mobile Security**, či internetovú ochranu zariadení v domácnosti s **ESET Family Pack**!

Na prihlásenie do súťaže stačilo zaregistrovať školu. Stránku a študijné materiály si preštudovalo 144 žiakov školy a v týždni od 11. 11. 2019 do 15. 11. 2019 potom prebiehalo ostré testovanie. Súťažou si mohol každý overiť ako dobre pozná riziká digitálneho sveta. Kvíz obsahoval 15 otázok, z ktorých niektoré boli naozaj ťažké.

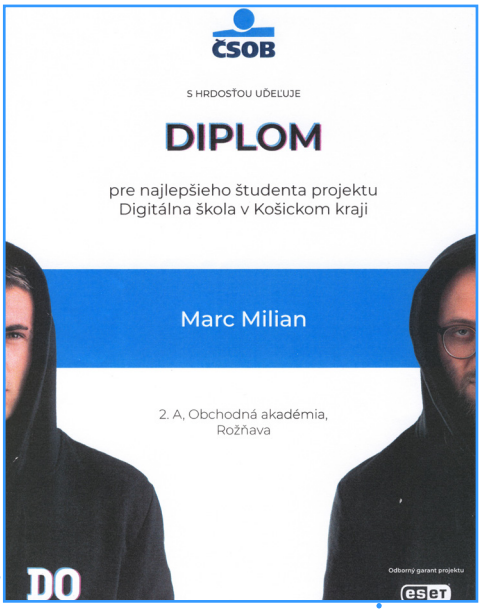

Najlepšie výsledky dosiahli: **Nikoleta Liptáková** 3. A – 100% a **Marc Milian** 2. A – 100%
V celoslovenskom testovaní sa Marc Milian stal najlepším v Košickom kraji.
Vyhral tablet LENOVO+ Antivírus ESET Mobile Security.

▪ *text:* ***Zuzka*** ▪ *foto:* ***Zuzka***

NOMOFÓBIA

Používaš intenzívne svoj smartfón každý deň?

Môžeš sa ľahko stať jeho obeťou.

Nomofóbia je slovo, ktoré vzniklo z anglického **No Mobile Phobia** a predstavuje strach z absencie kontaktu s mobilom. Prejavuje sa úzkosťou, sťaženým dýchaním alebo i potením, ktoré môže byť často sprevádzané aj depresiami, panikou a pocitom osamelosti, prípadne nízkeho sebavedomia. Je pravda, že zatiaľ nepatrí medzi oficiálne diagnózy, skôr sa označuje ako syndróm problematického používania digitálnych médií. Mnoho tínedžerov už aj na Slovensku má podobné problémy, ale žiadosť o liečbu sa zatiaľ neeviduje. Lekári hovoria o závislosti až vtedy, ak dotyčný kvôli mobilu zanedbáva všetko ostatné, používa ho aj v nevhodných situáciách a zvyšuje čas s ním strávený. Môže dokonca pociťovať psychické i fyzické utrpenie ak sa k mobilu nemôže dostať. Človek je vlastne závislý od obsahu, ku ktorému sa cez mobil dostáva ako sú čety, mobilné hry či sociálne siete. Diagnóza poruchy správania v dôsledku hrania internetových hier by sa mala stať oficiálnou v roku 2022.

Prieskum v zahraničí preukázal, že tínedžeri surfujú na internete príliš často, dokonca aj keď ich to nebaví, vylepšujú si náladu, keď im je nanič, zanedbávajú kvôli nemu rodinu, priateľov i koníčky. Prestávajú chodiť von (často trpia nadváhou a majú preto oslabenú aj imunitu), nemajú kamarátov, nepomáhajú doma a ani sa neučia. Dokonca pre internet často nejedia, nespia, pociťujú úzkosť z vypnutia mobilu a zažívajú stres ak nemôžu byť na internete. Mladší žiaci pri obmedzení prístupu k hrám dostávajú záchvaty zlosti, kričia, rozbíjajú veci a u starších sa množia prípady kyberšikany v dôsledku ktorej sa mnohí sebapoškodzujú.

Ako môžeš rozpoznať, že máš problémy a smeruješ k závislosti od mobilu? Zamysli sa nad sebou. Často vysedávaš doma, uzatváraš sa, nekomunikuješ, izoluješ sa, aby si sa mohol nerušene venovať hrám alebo obsahu na internete? Máš poruchy spánku, si podráždený, nesústredíš sa na vyučovaní, neustále kontroluješ lajky, heštegy a statusy iných až strácaš kontrolu nad tým? Ako často a intenzívne používaš zariadenie? Ak si vo väčšine prípadov odpovedal áno, môže to byť predzvesť problémov.

Online prostredie je pre súčasnú generáciu prirodzené, pretože tu zažívajú všetko, čo ich rodičia zažívali v reálnom prostredí. Hrajú sa, zažívajú dobrodružstvá, získavajú informácie, spoznávajú, socializujú sa prípadne i zaľúbia. Čo pomôže predísť problémom a závislosti? Nastaviť si mantinely pre konzumáciu obrazoviek a internetu, odložiť mobily aspoň hodinu pred spaním, najlepšie mimo vlastnej izby, zaradiť striedanie aktivít a spestriť si ich výletmi, bicyklovaním alebo iným športom či koníčkom, alebo len jednoducho spoločným obedom v kruhu rodiny. Najdôležitejší je však osobný vzor rodičov a učiteľov.

Chcela som zistiť ako sú na tom moji spolužiaci, koľkí majú už spomínané problémy a hrozí im nomofóbia, preto som pomocou ankety urobila medzi nimi prieskum.

55,3% opýtaných spolužiakov pripúšťa používanie mobilu 4 – 7 hodín a takmer 10% dokonca viac ako 8 hodín denne, pričom 71,1% uvádza ako dôvod používania mobilu ako prostriedok prístupu na internet. Pri tak rozsiahlom čase používania mobilov ma veľmi príjemne prekvapilo, keď až 82% opýtaných uviedli, že im nevadí, keď mobil pri sebe nemajú. Úprimne 41,3% spolužiakov pripustili, že kvôli mobilu zanedbávajú učenie, 17,4% šport a pobyt v prírode a 14,7% rodinu a domáce povinnosti. Naopak, 21,5% žiakov nepripúšťa, že by kvôli mobilu niečo zanedbávali. 64,5% spolužiakov chodí četovať na sociálne siete , aby zistili, čo je nové. Ako najčastejšie aktivity na internete boli uvádzané sledovanie filmov a seriálov a fotiek na instagrame, zisťovanie celkového diania na sociálnych sieťach, zábava, hľadanie inšpirácií, odreagovanie sa, zisťovanie čo robia druhí, alebo je dôvodom návštevy sociálnych sietí nuda. Neviem posúdiť do akej miery boli odpovede úprimné a čestné, avšak ozajstnou previerkou bol 6. február, ktorý je vyhlásený za Svetový deň bez mobilov a naša škola sa zapojila do výzvy nepoužiť mobil v tento deň.

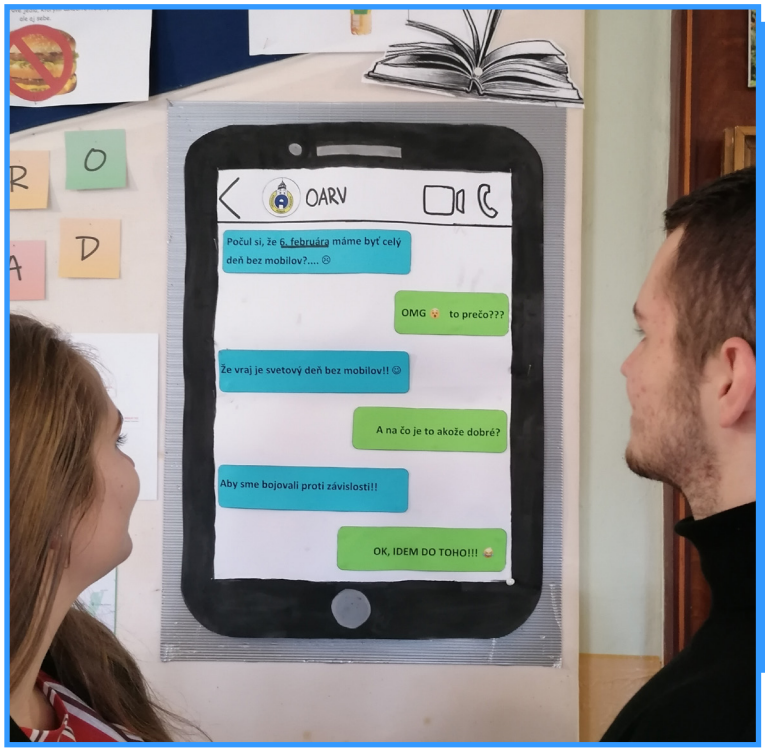

Svetový deň bez mobilu vznikol z iniciatívy francúzskeho spisovateľa Phila Marso, ktorý napísal knihu o mobile a prvýkrát sa tento deň oslavoval v roku 2001. V tento deň by si ľudia mali vypnúť mobilné telefóny, aby sa zamysleli nad zmenami života pod vplyvom tohto komunikačného prostriedku a uvedomili si skutočné hodnoty života. Podľa ich výsledkov až 53 percent majiteľov mobilných telefónov má strach či trpí obavou zo straty svojho mobilného telefónu. Respondenti ako hlavný dôvod uviedli kontakt so svojou rodinou a blízkymi. Nomofóbiou častejšie trpia muži, podľa štatistík je to až 58 percent. Ženy za nimi ďaleko nezaostávajú, je ich 48 percent. Riziková skupina závislých na smartfónoch sú aj ľudia, ktorí sú nútení používať mobil viac ako 3 hodiny denne.

Dnešný deň nás má podporiť v úvahách, ako tento technologický prostriedok zasiahol do správania a komunikácie ľudí.

A ako ste (sme) na tom vy (my), žiaci?
Vydržíte (/me) bez mobilu 1 deň?

▪ *text:* ***Zuzana*** ▪ *foto:* ***internet, archív OA***

AUTORSKÉ PRÁVO NA INTERNETE

AKÝ VÝZNAM MÁ AUTORSKÉ PRÁVO?

Autorské právo chráni duševnú činnosť autora a poskytuje mu výlučné osobnostné práva (napr. právo na uvedenie jeho mena) a majetkové práva (napr. právo udeliť súhlas na vyhotovovanie rozmnožení). Tieto práva zahŕňajú právo výkonných umelcov, právo výrobcov zvukových záznamov, právo výrobcov audiovizuálnych záznamov. V jednotlivých krajinách sa autorské práva môžu líšiť, ale existujú aj medzinárodné autorské práva, ktoré zabezpečujú ochranu aj v ostatných štátoch. Autorské právo „vlastní" v zásade autor, ale práva k nemu môže vykonávať aj iný nositeľ práv, napr. zamestnávateľ, dedič, producent, držiteľ licencie.

AKO VZNIKÁ AUTORSKÉ PRÁVO?

Podľa slovenského autorského zákona neexistujú žiadne požiadavky na získanie tejto ochrany. Autorské právo vzniká automaticky po vytvorení diela a žiaden autorskoprávny symbol sa nemusí na ňom zobrazovať. Musí však ísť o dielo z oblasti literatúry alebo inej oblasti umenia, prípadne vedy a dielo musí byť výsledkom autorovej vlastnej tvorivej duševnej činnosti.

AKO SA PORUŠUJE AUTORSKÉ PRÁVO?

Porušenie autorského práva znamená porušenie práv autora alebo iného nositeľa práv a za jeho porušenie sa môžu aplikovať súkromnoprávne, správnoprávne aj trestnoprávne sankcie.

KEDY A AKO MÔŽEME POUŽIŤ DIELO S AUTORSKÝM PRÁVOM?

Na použitie diela chráneného autorským právom je potrebné získať súhlas (povolenie) autora alebo iného nositeľa práv. Ten sa zvyčajne udeľuje v rámci licenčnej zmluvy. Sú však aj prípady, keď je možné použiť dielo bez takéhoto súhlasu. Medzi tieto výnimky môžeme zaradiť aj citáciu, na ktorú súhlas od autora nepotrebujeme.

AKO TO FUNGUJE S PRIDÁVANÍM HUDBY DO VLASTNÉHO VIDEA?

Úkon zahrnutia hudby do domáceho videa a jeho nahratia/uploadovania sa dotýka najmenej dvoch výlučných práv autora, a to práva na vyhotovovanie rozmnožení a práva na verejný prenos. Nahratie hudby pre súkromnú potrebu neznamená porušenie autorského práva, ale na nahratie videa sa už vyžaduje súhlas autora.

ČO SÚ TO AUTORSKÉ POPLATKY?

Autorskoprávne poplatky (náhrady odmien) súvisia s výnimkou z práva na vyhotovovanie rozmnožení, konkrétne s výnimkou pre súkromnú potrebu a reprografickou výnimkou (vyhotovovanie rozmnožení na papier alebo obdobné médium).

TÍNEJDŽERI MILUJÚ POZERANIE SERIÁLOV NA INTERNETE. PORUŠUJE SA TÝMTO AUTORSKÉ PRÁVO?

V prípade, ak koncový používateľ pozerá film cez streaming (namiesto jeho stiahnutia z internetu), neporušuje autorské právo. Napriek skutočnosti, že

tento čin zahŕňa aj vyhotovenie rozmnoženiny, aplikuje sa na to autorskoprávna výnimka.

AKO VIEME ROZOZNAŤ LEGÁLNE DIELO OD NELEGÁLNEHO?

Je veľmi ťažké zistiť, či je dielo ponúkané legálne alebo nelegálne; v tomto smere neexistuje žiadna autorskoprávna úprava. Koncový používateľ by mal použiť niektoré základné kroky na identifikovanie dôveryhodných webových stránok, ako je dostupnosť bezpečného pripojenia, dôveryhodné certifikáty, dostupné recenzie na webovej stránke.

RÝCHLY KVÍZ POČÍTAČOVEJ INTELIGENCIE

1. S čím súvisí IBAN?
a) so zabezpečením sociálnych videí
b) s bankovými účtami
c) s informáciou o tvojej polohe
d) s ukladaním online hesiel

2. Najcitlivejší údaj viditeľný na tvojej bankomatovej karte je:
a) číslo karty
b) tvoje meno
c) platnosť karty
d) CVV/CVC kód

3. Môže byť spam vo forme mailovej správy nebezpečný?
a) nie, sú to len ochranné maily
b) áno, môžu vyžadovať osobné údaje
c) áno, môže poškodiť tvoje zariadenie

4. Ktorý znak je najlepším identifikátorom dobre zabezpečeného online obchodu?
a) dobré recenzie
b) dizajn, ktorý nevyzerá lacno
c) vlastná platobná brána
d) https na začiatku webovej adresy

5. Podozrivý mail sa stáva nebezpečným?
a) keď stiahneš a otvoríš prílohy
b) keď mail prepošleš ďalej
c) keď mail otvoríš

6. Malware sa do tvojho počítača dostane najpravdepodobnejšie.....
a) cez podozrivé internetové stránky
b) cez USB kľúče
c) cez e-maily
d) cez reklamy

7. Inkognito okno na prehliadači Google Chrome otvoríš kombináciou?
a) Ctrl+Shift+Tab
b) Ctrl+Alt+V
c) Ctrl+Shift+N
d) Alt+Shift+Tab

8.Čo je ransomware?
a) Keď niekto vydáva falošný obsah za reálny a získa od teba osobné údaje
b) Keď sa niekto vydáva za spoločnosť/známeho a získa od teba osobné údaje
c) Softvér, ktorý blokuje prístup k tvojmu k tvojmu zariadeniu a požaduje výkupné
d) Softvér, ktorého cieľom je napadnúť a poškodiť tvoje údaje

Správne odpovede: 1b 2d 3b 4d 5a 6a 7c 8c

▪ *text:* ***Juraj*** ▪ *zdroj:* ***internet***

DEŇ BEZPEČNÉHO INTERNETU

INTERNET NEPOZNÁ HRANICE, MÔŽE ĽUDÍ SPÁJAŤ, ALE ICH AJ ROZDEĽOVAŤ. VIEME, DO AKEJ MIERY SME NA INTERNETE V BEZPEČÍ?

V dnešnej dobe si život bez internetu nevieme ani predstaviť. Je to miesto, kde sa dajú neuveriteľne rýchlo vyhľadať informácie, objaviť množstvo zábavy, vzdelávať sa, či virtuálne sa s kýmkoľvek stretnúť. Tak, ako má každá vec svoje kladné a záporné stránky, ani internet nie je výnimkou. Okrem iného, môžu vás tu veľmi ľahko okradnúť, a tým nemyslím len vaše peniaze. Môžu vám ukradnúť vaše súkromie, povesť, váš intelektuálny majetok.

Druhý mesiac, druhý týždeň, druhý deň v roku je celosvetovo zasvätený **Dňu bezpečného internetu**. Bezpečný internet pritom znamená internet bez nenávistných prejavov, mobbingu, násilia, krádeží, strachu o stratu vlastnej identity či výsmechu a spoločenského znemožnenia. Tento rok to bol práve **11. február,** počas ktorého sa slová bezpečnejšieho surfovania na internete skloňovali aj v našej škole v rámci prednášok a besied, ktorých sa zúčastnili všetci žiaci.

Jedným z našich hostí v tento deň bol **JUDr. RNDr. Pavol Sokol, PhD.** z Centra informačných a komunikačných technológií, Úsek informačnej a kybernetickej bezpečnosti UPJŠ v Košiciach. Prednáška bola zameraná na problematiku ochrany osobných údajov. Osobné údaje sú citlivé informácie, ktoré slúžia k identifikácii osoby a spracovávať sa môžu len s jej súhlasom.

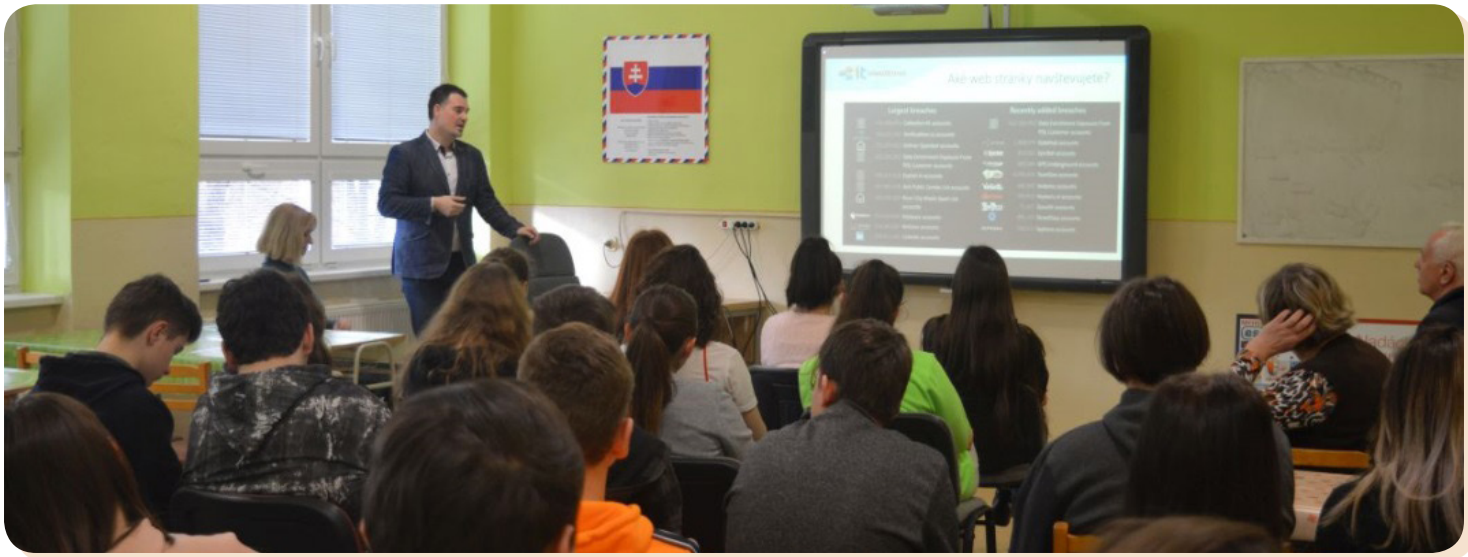

Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života a taktiež na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

Pán Sokol nám predstavil aplikáciu haveibeenpwned, v rámci ktorej môže používateľ zadať svoje heslo a následne zistiť do akej miery je bezpečné, alebo už bolo odcudzené a neoprávnene použité. Útoky, odcudzenie a zneužívanie osobných údajov užívateľov internetu sú žiaľ na dennom poriadku a nevyhnú sa im ani veľké spoločnosti ako MySpace či Adobe.

Taktiež sme privítali **Andreu Štefanovú** z GlobaLogic Košice. GlobaLogic spája svoje sily s firmami zo všetkých významných odvetví, aby ponúkal špičkové produkty a spájal ľudí, produkty a podnikateľské príležitosti. V čoraz digitalizovanejšom svete, kde je centrom všetkých interakcií zákazník, GlobaLogic umožňujeme firmám intenzívnejšie zapájať do procesov zlepšovania sa vlastných zákazníkov a prinášať tak na trh novú generáciu digitálnych produktov a služieb v najkratšom možnom čase. Pani Štefanová nám predstavila spôsob práce v IT firmách a odpovedala na naše otázky, ktoré sme nazvali "20 ako" o webových technológiách, bezpečnosti webov, používaní smartfónov a pod.

Nám všetkým sa besedy veľmi páčili a určite prispeli k našej väčšej informovanosti v oblasti bezpečnosti práce s internetom.

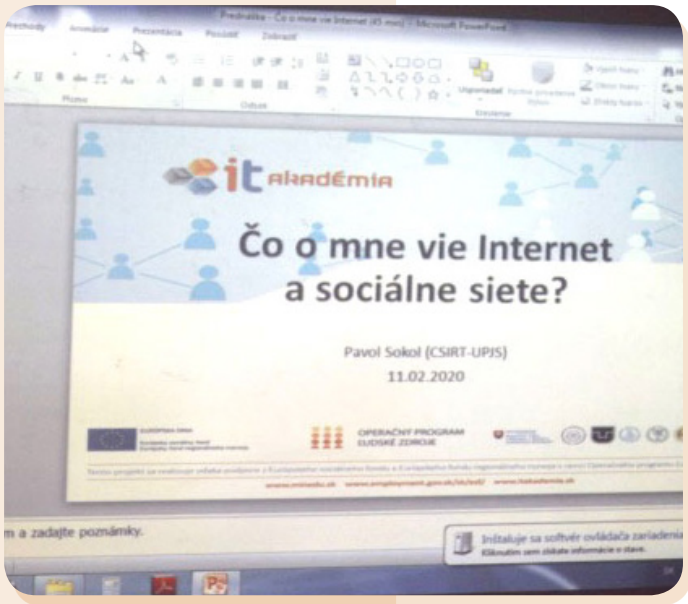

▪ *text:* ***Juraj*** ▪ *foto:* ***archív OA***

BUĎME REALISTICKÍ A VNÍMAVÍ PRI NAKUPOVANÍ CEZ INTERNET

Falzifikáty na internete

Falšovanie výrobkov je jedným z najvážnejších globálnych problémov, ktorý sa dotýka aj Slovenska. Falšovaním sú ohrození nielen výrobcovia luxusného oblečenia, kabeliek či parfumov, ale aj výrobcovia liekov, domáceho náradia, kozmetiky a pod. Falšuje sa takmer všetko, od najlacnejších výrobkov ako sú zubné pasty či hygienické prípravky, cez výrobky vyššej ceny, ako sú hračky, spotrebná elektronika, náhradné dielce automobilov, až po najdrahšie výrobky ako napríklad automobily.

Vyskytujú sa prípady, keď ľudia si vedome kúpia lacnejší falšovaný tovar v snahe ušetriť, no často ide aj o nevedomý nákup. V tom lepšom prípade, keď sme si vedomí toho, že práve si obstarávame falošný tovar, môže nastať takzvané "pneríjemné sklamanie" nad kvalitou výrobku. Ak ide o nevedomý nákup, v horšom prípade môže dôjsť dokonca až k ujme na zdraví a našej bezpečnosti. Možnosť neobmedzene nakupovať na internete bez toho, aby konkrétna kamenná predajňa v realite existovala, vyzerá ako výhoda, ale časom sa ukazujú aj hrozby s tým spojené či pre kupujúceho zdravie alebo pre majiteľov ochranných známok, softvérov, dizajnov, patentov či nositeľom autorského práva.

Buďme realistickí pri nakupovaní. Ak sa zdá, že cena je príliš dobrá na to, aby to bola pravda, pravdepodobne nemáme pravú položku. Nikto nebude predávať originálnu kabelku miesto niekoľko tisíc eur za niekoľko stoviek. Je možné vyhľadať sériové čísla svojich produktov. Ak ide o luxusný tovar vyššej kategórie, je pravdepodobnejšie, že bude mať jedinečné sériové číslo, ktoré sa dá zaregistrovať práve vo VIP klube danej značky a zároveň si overiť pravosť položky. Keď nakupujeme online, buďme pozorní. Takto zakúpené produkty je oveľa ťažšie overiť, pretože ich nemáme pred sebou vo fyzickej podobe.

AKO SA TEDA VYHNÚŤ FALZIFIKÁTOM NA INTERNETE?

1. Preskúmajte povesť e-shopu

Najlepším spôsobom, ako sa nenechať oklamať, je nákup luxusného tovaru prostredníctvom renomovaných firiem. Jedným zo spôsobov ako zistiť, či je spoločnosť dôveryhodná, je kontrola pomocou profesionálneho združenia v danom odvetví alebo prostredníctvom webových stránok, ktoré Vám môžu povedať, či maloobchodník dostal nejaké sťažnosti. Získajte lepší prehľad hľadaním názvu spoločnosti a slova „recenzie“ online.

2. Vytrénujte si “orlí“ zrak na falzifikáty

Vzhľad môže byť klamlivý a neexistuje rýchlejší spôsob, ako sa to naučiť, než testovaním samého seba napríklad v Galérii falzifikátov vytvorenej Medzinárodnou koalíciou proti falšovaniu. Vyskúšajte si kvíz, kde môžete zistiť, či viete rozoznať produkty tých najluxusnejších značiek od tých sfalšovaných. Podľa niektorých odborníkov niektoré z tipov zahŕňajú zlé šitie, pokrivené štítky alebo nesprávne napísané logá či značky.

3. Vyhľadajte takzvané červené vlajky

Je to klišé, ale je to pravda: Ak sa zdá, že cena je príliš dobrá na to, aby to bola pravda, je pravdepodobné, že tomu tak je. Iste, v takýchto obchodoch a e-shopoch môžete nájsť veľmi lákavé ponuky, ale buďte realistickí - ak je cena výrazne nižšia, je pravdepodobné, že dostanete to, za čo platíte. Ďalšou červenou vlajkou je obchodná taktika: používa predajca vysoký tlak, aby vás donútil ku kúpe teraz? Ak Vám povedia, aby ste sa poponáhľali, pretože dohoda nebude trvať dlho, existuje možnosť, že to, čo predávajú, nie je originál a úroveň kvality je oveľa nižšia, ako sa zdá.

▪ *text:* ***Andrea*** ▪ *zdroj:* ***www.nefejkuj.sk*** ▪ preložené zo stránky: *https://www.moneycrashers.com/identify-fake-counterfeit-merchandise/* ▪ Preložené zo stránky: *https://www.investopedia.com/financial-edge/1212/how-to-spot-knockoff-labels-and-fake-products.aspx*

SI TEN SPRÁVNY SPOTREBITEĽ NA INTERNETE?